

GORE SRCA!

VJERSKI LIST

Prijavnica plaćena u gotovom

Cijena za pojedini broj 5 lira.

8 Jugoslaviji 2 — dinara

Pretpлата za svaki mjesec 12

lira: u Jugoslaviji 5 — dinara

Oglašaji stoje 10 lira za svaki mm visine u širini 1 stotora

God. II. — Broj 6. — Izdaje: Književno društvo Sv. Mohora za Istru. — Izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Rijeka, 15. ožujka 1947.

Dr. Juraj Dobrila kao biskup i dušobrižnik

U posljednje doba, naročito u već više manje propalom liberalnom društvu, upotrebljavala se je često riječ »narod« kao puka fraza. Mnogi su o narodu oduševljeno govorili i o njemu pjevali pjesme, a kad je došao pred njih priprusti seljak ili koji siromah, jedva su se dostojali s njime ukrotiti i sa visoka progovoriti. Za njih je narod bio nešto apstraktno, što se ne vidi. Nijesu mislili na to, da je narod sastavljen najviše iz običnih pojedinaца, pa tko nema prave ljubavi prema njima, ne može je imati niti prema narodu.

U bivšem hrvatskom katoličkom narodnom pokretu, kojemu je otac bio biskup Mahnić, naglašavala se je »pučka« ideja. Ili među široke narodne mase, spustiti se do pojedinaца, postati im iskreni prijatelj, činiti im dobro i raditi za njihov uzgoj i napredak — eto takvo je pravo narodništvo.

Biskup je Dobrila bio takav narodnjak i to u praksi. Time se je on odlikovao također pred mnogima, koji su bili moćna i glasovitiji od njega. Ali — kako s pomenutim u prošlom uvodniku — taj svoj duboki demokratizam primijenio je on na svoje vjerske osjećaje i dušobrižničke dužnosti. I u tomu je tek njegova prava veličina. Sljedio je Isusa, kojemu je bilo teško, kad je narod stradao, te je govorio »žao mi je naroda«.

Velicina Dobrile kao biskupa i dušobrižnika pokazuje se prije svega u njegovu prekrasnom molitveniku »Oče, budi volja Tvoja!«, koji nije samo skup molitava, kao što mnogi drugi molitvenici, nego je također duhovni vodja čitaoca i to u duhu duboke ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Kad je dubokom profesor goričke bogoslovije, dr. J. Ličan kao cenzor, čitao deseto izdanje spomenutog molitvenika, nije se mogao dosta načuditi dubokoj, od jofezinizma ne natrpanoj pobožnosti biskupa Dobrile.

Ljubav Dobrile kao biskupa prema narodu opaža se naročito u tomu, što se je on, videći veliko pomnjanje svećenika dva puta odrekao svog biskupskog položaja, da bi se dohociama biskupije uzgajilo što više mladih svećenika. Kako sv. Stolica nije taj prijedlog prihvatila, upotrebljavao je on malne sav svoj biskupski imetak u tu svrhu.

Demokratizam biskupa Dobrile u dušobrižništvu vidi se također u njegovu marljivu obilaženju naroda i u ljubavnom razgovoru s njime, a osim toga u tomu, što je često išao sam misliti, propovijedati i ispovijedati tamo, gdje nije bilo svećenika.

Tako je dr. Juraj Dobrila naš veliki uzor ne samo kao rodoljub i narodni vodja, nego također kao veliki biskup i dušobrižnik.

Znanost vodi k Bogu

To je spoznao i naš veliki učenjak Mihovil Pupin. Rodio se je u dvorcu u Banatu 1857. god. Njegovi su se predakašnici doselili sa drugim srpskim obiteljima u Banat, a austrijski car im je zajamčio političku i duhovnu slobodu pod uvjetom, da Austriju brane od turske. Oni su se držali te obveće, a car ih je predao na milost i nemilost Mađarima. Zato je Pupinov otac rekao sinu Mihovilu: »Čai nas je izdao. Zato ću nastojati, da nikada ne srušiš u njegovoj vojsci.« Ta je izvaja obeća učinila veliki utisak na dječaka. Kad je učio u Pragu, jednoga je dana prodao uru, kojeg je i sva odijela osim onoga, koje je nosio, te je s nešto malo novca, što ga je dobio od kuće, otišao u Sjedinjene Države Amerike. Ovdje je najprije radio kod nekog seljačkog posjednika. Kćerka tog posjednika, učila ga je avće engleski. Nato je išao u Filadelfiju, gdje je radio kod nekog fotografa. Kasnije je otišao u New-York, gdje je bio namješten u nekoj trgovini.

Ži teška i strašna odgovornost, neće li njihovo djetete biti jelačumpu u vječnosti sretno ili nesretno.

Nema roditelja, koji bi htjeli nesreću svojoj djeći. Zato moraju roditelji učiniti sve, da daju svojoj djeći dobar kršćanski odgoj, koji se sastoji u tome, da ih uče riječju i primjerom poznavati Boga, ljubiti ga i služiti mu vjerno svega vijeka života svoga. Prije svega poskrbjet će, da daju što prije svoju djecu krstiti, jer bez krštenja nema milosti Božje, a bez milosti nema spasenja. Kod krštenja se djetetu izriše istočni grijeh, dobiva milost posvećujuća, postaje djetete Božje i član sv. Crkve.

Kasnije su važni roditelji poučavati djetete u kršćanskom nauku, naročito majka, koja je po naravi prva djetetova učiteljica i odgojiteljica. Ono, što majka u prvih godinama zanemara, slabije će ili nikako kasnije svećenik u školi ili u crkvi moći nadoknaditi. Temelj vjerske pouke i kršćanskog odgoja polaže se u roditeljskoj kući. Znanost kaže, da će roditelji poskrbiti da njihovo djetete pohađa kršćanski nauk u školi i u crkvi. Teško bi pripustili, kad bi to zanemarili ili propustili. Veliku će pažnju roditelji uložiti u to, da se njihovo djetete dobro pripravi na prvu svetu ispovijed i prištet te da je poslije »do i« česta oružna kako bi se moglo očuvati grijeha i napredovati u mudrosti i milosti. Dobri roditelji skrbe također, da djeca mole, pouze u nedjeljama na svetu misli, te uopće vrše svoje vjerske dužnosti. Tako će postati plameniti ljudi i dobri kršćani.

Ali malo li nista bi koristile riječi roditelja, ako ih ne prati njihov primjer. Sve, što roditelji zahtijevaju od svoje djeće, moraju i sami činiti.

Neki je dječak imao oca, koji nikada nije išao u crkvu. Kad je majka slala dječaka na misu, upitao ju je on: »Mama, kaća cu biti dosta velik, da mi ne bude više trebalo ići u crkvu?« Očev primjer! — Kako je sve drukčije u onim obiteljima, gdje roditelji s djetetom zajednički mole, prisustvuju svetoj misi, primaju svete sakramente i t. d. Ako je istina, da ljudi žive po primjeru drugih, vrijedi to pogotovo za djecu. Djeca su vjerni odraz svojih roditelja, jer čine ono, što vide, da čine roditelji. Najbolji kršćanski odgoj dat će svojoj djeći oni roditelji, koji sami uzorno kršćanski žive. Sretni li djece, koja imaju torove roditelje, a i sretni roditelji, koji tako odgajaju svoju djecu! Bit će blagoslovljeni već na ovom svijetu. A na drugom svijetu bit će im njihova djeca najljepša kruna, koju su od Boga primili i Bogu opet vratili. L. J.

Odužio je baviti se znanostu. Počeo je čitati znanstvene članke. Da nauči dobro engleski, posjećivao je kazalište. Uveče polazio je škole, te učio risanje, fiziku i kemiju. U 20. godini upisao se je na sveučilište u Kolumbiji. Da se uzme ne uzdržavati, kosio je sjeeno i bio kočijašom. Njegova je ustrajnost sve nepokolebiva. God. 1883. svratio je sveučilišne nauke. Nato je učio matematiku i fiziku u Engleskoj i Njemačkoj.

Kad se je vratio u Ameriku, bio je imenovan profesorom matematičke fizike na sveučilištu u Kolumbiji. God. 1906. bio je izabran članom Narodne Akademije Znanosti.

Danas je profesor Pupin poznat po čitavom svijetu među onima, koji se bave električnim strujama. Pupin se je bavio znanostu nesebično. Njegov cilj nije bio, da svojim znanstvenim radom ode do bogatstva. Njegova su učena na području čiste fizike bila temeljni, na kojima su drugi dalje radili, kao na pr. Marconi. Nakon što je Röntgen otkrio svoje zrake, prvi je Pupin primijenio te zrake na kirurgiju.

Pupin nije nikada zaboravio na svoju domovinu. Kad je luknuo balkanski rat god. 1912., imenovana ga je srpska vlada časnim generalnim konzulom u New-Yorku. God. 1915. organizirao je svoje djake u »Vrhu materijalne pomoći svojoj domovini«.

Hasnau su učena oblasipai tog učenjaka. Berlinke su dobiti na pr. promaknuto sa »de doktora fiziotije. Francuska vlada njemu nagradila ga je za njegove zasuge na području fizike.

God. 1922. napisao je svoju autobiografiju (životopis). Svoj je život opisao veoma jednostavno, ali vrlo zanimljivo. U životopisu naglašuje, da mora biti cilj svakog učenjaka: nesebično tražiti vječnu istinu.

Pupin veoma lijepo tumači, kako znanost vodi k Bogu. On kaže: »Znanost otkriva, da čovjek ima dušu, koja sve više i više, od stupnja do stupnja napreduje na svijetu, koji je neprekidno povezan sa Božanstvom. Znanost nas vodi sve više i više k Bogu. Znanost će ojačati vjeru. Ona je ojačala moju. Ja vjerujem, da će ona učiniti boljim kršćanima sve one muškarce i žene, koji nastoje da razumju njezine jednostavne i divne zakone, jer su to zakoni Božje.«

»Eto, do kojih je rezultata došao na koncu svoj života taj veliki učenjak, koji je cijeli svoj život posvetio tajne prirode. On ističe, da čovjek ima dušu, koja se sve više i više približava Bogu. Znanost vodi tu dušu sve više k Bogu. Znanost jača vjeru. To je i sam iskustvo, pa naglašuje, da je znanost i njegova vjera ojačala. Uvjerem je, da će svi oni postati boljim kršćanima, koji nastoje shvatiti divne zakone prirode, koji su zakoni Požji, jer se u njima javlja Božji Um.«

Divne su te misli našega velikoga učenjaka. I njegova nam pojava dokazuje, kako duboka znanost vodi k Bogu.

Pupin je umro u New-Yorku dne 12. ožujka 1936. u svojoj 78. godini života.

NASIM PRETPLATNICIMA I POVJERENICIMA

Idući broj našega lista (od 1. travnja) izaći će kao uskršni broj na 8 STRANICA

Uredništvo neće žaliti ni truda ni troška, da zadovolji svoje pretplatnike i čitaoce, kojima se s druge strane preporučuje širenje lista i redovito plaćanje preplate.

UREDNIŠTVO

Reditelji i djeca

Znameniti Benjamin Franklin promatrao je čitav svijet kroz prozora svoje kuće radnika, koji su bili zaposleni kod gradnje jedne kuće. Među njima mu se je napose svidio jedan, koji je bio vazda dobre volje, uvijek vedar i veselo, pa bio posao ne znam kako težak i vrijeme ne znam kako ružno, a nadostojnik na poslom i ostali radnici ne znam kako zlovoljni i ljutiti. Jednog dana upita Franklin toga radnika, kako to, da je on vazda tako vedar i veselo. Radnik mu odgovori: »To imam zahvaliti svojoj ženi, ženi najboljoj, što ih ima na svijetu. Kad jutro idem na posao, poljubim je na ruznastu i reče mi: Bog bio s tobom! Ne mogu se previše, čuvaj svoje zdravlje!« A kad se uveče umoran vratim kući, dočeka me s dječicom na kućnom pragu, i govori mi: »Jako sam mislila, da ih upita me, jesam li jako umoran. Kad potom stupim u sobu, nadem se u najljepšem redu, svuda najveću čistoću. Je li već stoji za na me stolu i izvrsno je priredeno. Nigdje na svijetu nije tako lijepo kao što u mojoj kući. Evo, odatle moje veselje.«

Sretnih li nas, kad bi i u svim našim obiteljima vladala takva ljubav između pruga! Sretna li djece, koja imaju takve roditelje!

»Šćanski roditelji ljubve svoju djecu pravom kršćanskom ljubavi. Tu ljubav priznaju najprije time, da se ne boje djece, nego ih radno primaju iz ruke Božje, koliko im ih ona daje. Oni kao kršćani znaju, da »kad je netko jedamput »šćepio ženidbu, već je podvrgnut njezinim božanskim zakonima. Ako se hotičice čini, da bude ženidbeni čin li-

žen svoje prirodne sposobnosti da proizvedu život, postaje ženidbeni upotreba krštenje Božjeg i naravnog zakona, i oni, koji takvo što čine, kaljaju se ljagov teškoga grijeha.« (Pjlo XI.) od kojega ih ne ispričava nikakav razlog pa ni najteži, kao n. pr. bolest, zlamstvo i slično. Svojevoinjo sprječavaju djece je teški grijeh na vlastitom tijelu, na nepruzidgu), na ženidbi, na djeći, vrlo neuzgodan i sudbonosan za obitelj i društvo, za državu i Crkvu, za vremenost i vječnost. Sv. Pavao kaže, da će se žena spasiti rađanjem djece (I. Tim. 2. i 2). Zato je sveti župnik Vianrey ovako tješio neku majku, koja mu je povjerila svoje jake zbog mnogobrojne djece: »Što Bog čini, dobro čini. Kada on mladog majku daje mnogo djece, to je zato, jer je drži dostojnom, da ih uzgajava. To je s njegove strane znak odlikovanja. Utjeluje se, drago djetete... Kada biste našli one, koji će doći u paklo zato, što nijesu htjele rađati djece!«

AH djece nije dosta samo roditi, moru se je i dobro odgojiti. Teška je to dužnost i velika odgovornost pred Bogom i narodom, a kako malo ima roditelja, koji bi to shvatili i razumjeli! Kod svakog djeteta, koje im nebo pošalje, govori: »Primitve ovo djetete i odgojite mi!« Ja ću vam za to platiti! (II Mojs. 2. 9.). Svakomuo djetetu stara Gospodin Bog nemrnu dušu, koja je određena za vječnu sreću u nebesima. Tu se sreću djetete postići samo ako bude za života na ovoj zemlji Bogu upoznalo, njega ljubilo i živjelo po Božjim zapovijedima. A to je u najvećoj mjeri odvisno od njegovih roditelja. Na njima le-

Život s Crkvom APOLOGETSKI KUTIĆ

ČETVRTA NEĐELJA U KORIZMI (Dne 16. ožujka)

Sv. misa počinje riječima: «Veseli se, Jeruzaleme, i okupite se svi, koji ga ljubite, radujte se u veselju, koji ste bili žalostni, da se uzradujete i nasajte od obilja utjehe vašeg Radujućeg se, kad on govore: idemo u dom Gospodnjeg!»

U poslanici (Galatancima) upozoruje nas sv. Pavao na razliku između Starog i Novog Zavjeta. Vrijeme prije Isus upoređuje se sa ropstvom, a vrijeme poslije njega sa slobodom. Starl Jeruzalem «robuje sa svojom djecom, a onaj novi poslije otкупljenja «slobodan je, i taj je naša majka, ... a tu slobodu darovao nam je Krist.»

Poslije poslanice čita misnik: «Koji se uzdaje u Gospodina, neće se uskolokati, kao ni Ston-gora, koja stoji u vjeki. Kao što bregevi opkoljuju Jeruzalem, tako je Gospodin uskoloko puka svoga odnosa i vjeki.»

Evanđelje (po Ivanu 6, 1—15) pripovijeda nam o čudu, što ga je Isus učinio na gori. Onamo daleko išlo je za njim mnogo ljudi. Snuo muskaraca bilo je oko 6 tisuća. Ostali su radnje bez jele, snno da budu a njime i da čuju riječ njegovu. Po tomu vidimo, kakvo je odivljenje zavladalo među ljudima za Isusa. A njemu je bilo žao naroda, pa ga je htio nasititi. Zato je pet jечmenih hljebova i dvije ribice tako razmnožio, da su se svi, sjedeći na travi, najzli i još im je preostalo kruha 12 punih koršara. Zr ne razumjeva Bog i naroda kruh svake godine ne našim njiavama?

SV. JOSIP (Dne 19. ožujka)

Tog dana je zapovjedni blagdan. Sv. Josip je bio glavar sv. Obitelji, čisti zaručnik Majke Božje i Isusov branitelj.

Sv. misa počinje tog dana ovim riječima: «Pravednik cvate poput paonice i rasle poput libanonskog cedra, usadon u domu Gospodnjem, u trijelovima hrama Boga našega. Dobro je slaviti Gospodina i pjevati. Imenu Evomu, Vjšanji!»

U čitanju (Kuvjete mrtovosti) prirječuje nam, da sv. Josip uz druge i ove riječi: «Mio je Bogu i ljudima i blagoslovljena je njegova uspomena. Gospodin mi je udijelio sličnu slavu kao svetim i uzvelao ga je... Posvetio ga je radi njegove vjere i krotkosti i izabrao ga od svih ljudi.»

Evanđelje (po Mateju 1, 16-21) pripovijeda nam, da je Marija, zaručnica sv. Josipa, začela po Duhu Svetom «prije nego se sastase». Kod Izraelaca je bio običaj, da su se zaručnici sklopili godinu dana prije vjenčanja. Kroz to vrijeme živjela je zaručnica kod svojih roditelja, premda se je već smatrala ženom svoga zaručnika. Kad bi Bog htio, mogao bi mu izdružiti svoju narav sa tijelom i dušom čovjeka, koji imade i oca i majku. Ali nije se dolikovalo, da imade Isus dva oca — jednoga kao Bog, a drugog kao čovjek. Zato je Bog učinio takvo čudo, da je Isusova majka ostala djevica. Njemu nije ništa nemoguće. Josipu je andjeo rasprišo su-

mije. Rekao mu je: «Josipe, sine Davudov, namoj se bojati k zebi uzoti Mariju, svoju ženu, jer što je začeto u njoj, od Duha je Svetoga. Kodit će sina, i daj mu ime Isus, jer će on spasiti narod od njegovih grijeha.»

U predlovlju pjeva svetac: «Ustinu je dostojno i pravedit, Oče svomozučni, ... da Te na svetkovinu blaženoga Josipa dužnim pjesmanama veličamo, blagoslovljamo i dičimo. Jer Ti si ovog pravednog muža Djevici doo za zaručnika i vjernog si i mudrog služu postavio nad porodicom svojom, da kao otac duha Jednorodjenoga Tvoga, Gospodina našega, Isusa Krista, koji je začeto osjemen Duha Svetoga.»

NEĐELJA PETA U KORIZMI (GLUHA) (Dne 23. ožujka)

Sa današnjom neđeljom počinje vrijeme Muke Isusove te traje do subote o podne u Velikom tjednu. U znak žalosti i za upomenu, da se je Isus sakrio, da ga ne kameronju ljudi još nije došlo vrijeme njegovo), pokrivali se u crkvi sva raspela i silke ljubidstvom koptenom.

Sv. misa počinje riječima: «Sudi mi, Bože, i vodi moju parbu protiv bezbožnog naroda; izbavi me od nepravednih i lukavih ljudi, jer Ti si, Bože, krepost meja. Pošalji svoju svjetlost i svoju istinu, neka ne izvedu na Tvoju svetu goru i u Tvoje šatore.»

U poslanici (Hebrejama) upozoruje nas sv. Pavao apostol, da je Krist «kao veliki svećenik vlastitom krvlju ušao u svjetlost te je «samoga sebe no-kačajna priniesao Bogu Duhom Svetim, da očisti našu savjest od mrtvih djela (od smrtnog grijeha), da svi oni, koji ga slušaju, primie «ne smrti; sobstvenu vječnu baštine. Tko hoće da dođe u «obecnu vječnu baštinu, mora pristupiti k sv. ispovjedi i pričesti, da se po zaslugi Isusove muke i smrti očisti od grijeha i da se združi sa samim Isusom. Crkva nas narocito u to vrijeme zove k sv. sakramentima.»

Evanđelje (po Ivanu 8, 46-59) pripovijeda nam, kako su Židovi zalazili u sve veće preprike s Isusom. On im je rekao: «Tko će me od vas okriviti za grijeh? Tako se nije još nikada nitko usudio govoriti. «Zaista, zaista vam kažem: tko održa moju riječ, neće umrijeti nikada. Židovi njemu mogli podnesti takvih riječi. Rekli su mu: «Što misliš, tko si ti? Isus im je jasno otkrivao svoje Božanstvo. Kazao im je, da se je i Abraham njemu «radovao i da je on bio (kao Bog) već prije Abrahama. Tada Židovi «pograbili kamenje, da bace na njega, ali se Isus sakri i izdaje iz hrama.»

NEĐELJA CVJETNICA (ULIČNICA) (Dne 30. ožujka)

Kad je Isus prije svoje smrti ulazio u Jeruzalem, priredio mu je odivsijevni narod veliku manifestaciju. Svoja odijela sterali su po putu, kuda je imao proći — ovaj put svećano, jašeći. Svi mu je klicalo. Čak i djeca su trzala maslinove

Postanak i razvoj naše zemlje u svijetlu znanosti i vjere

Kozmogonija znači postanak svenira, a geogonija postanak zemaljske kugle. To uči vjera o postanku i razvoju zemlje? Bog je stvorio i uređio ovu zemlju, prelamio hiralisti čovjeka. Urednik svijeta i šest dana (holosomron) ne mora se tumačiti doslovno, već se usinjuje dugoročni periodski razvoj svijeta. Riječ «jont» u hebrejskom originalu sv. Pisma ne znači samo dan, nego i doba, neodređeno vrijeme. Slobodno je vjerniku prihvatiti hipotezu, da se je ova naša zemlja odijelila od uzarene litke emčane mase te je uslijed centrifugalne i centripetalne sile zadobila svoj «nizni put oko zemlje, ili kakvu drugu teoriju. Vjera ne brani, da prestanemo uz mišljenje, da je razvoj naše zemaljske kugle trajao na hiljade milijuna godina.

Mojšije je napisao svoju geogoniju oko hiljadu pet stotina godina prije Krista. Ako uporedimo priče (mitose) kod drugih naroda o postanku zemlje, to jače izbija jednostavnost i vjerodostojnost prikaza o postanku i razvoju svijeta u sv. Pismu. Iako nije imao Mojšije Ltkve znanstvene svrhe kod tog prikaza, već je htio dati Izraelcima. Isto vjersku pouku, svjedno zadovoljuje nas onaj red kod prikaza razvoja zemlje. Zemlja bijaše pusta, i Duh Božji labljaše nad vodama. Današnja znanost kaže nam, da je nekada pokrivala voda našu zemaljsku kuglu. Mnogi drže vjerjatno, da je bila na zemlji svjetlost, prije nego li je naša zemlja stupila sa suncem u današnji njezin odnos (četvr-

ti dan (period) stvaranja — razvoja). Razvoj bilna, živih bića, dolazak čovjeka na svijet, prikazan od Mojsija, potvrđeni od geološke znanosti. Vjera — kako je uči Crkva — na brani nam, da svestrano ispitujemo razvoj zemlje i života na njoj. Prava znanost neće nikada doći u sukob sa vjerom, dohve shvaćenom. Već sv. Avgustina koji je živio pred petnaest stoljeća, kaže, da je Bog dao prirodni klice, po kojima se razvijao bilinski i životinjski svijet.

Sveto pismo napisali su pisec od Boga nadahnuti i provjetljeni, to je istina, što su oni napisali. Ljudski razum stvarer je, da upozna istinu. I priroda je kao Božja knjiga, iz koje može čovjek čitati Božju istinu. Zato ne može biti protivnosti između istina od Boga objavljenih i spoznate, od kojih dolazi ljudski um, istražujući prirodu, njezne zakone i pojave. Protivljenje nastana, kada se ne tumači ispravno Sveto Pismo, ili nije točno i istinito tumačenje prirode i njezinih pojava. Mjerodavna je u tumačenju Sv. Pisma sveta Crkva, a ne pojedini teolog, pa bio on i na najvećem položaju. I vrhovni poglavar sv. Crkve je samo tada nepogrešiv u tumačenju vjere i morala, kad to izričito kao vrhovni poglavar Crkve (a ne kao bogoslov) tumači koju vjeruju istinu ili (čovredno) naučilo te i traži od svih vjernika, da to prihvate kao od Boga objavljenu istinu. Vjera — od Boga objavljena — i prava znanost neće doći nikada u sukob, već će ići usporedno prema avome cilju — prema istini.

I palmine grančice to su ga mašubi njima podrivala i vikala: «Blagoslovljen, koji si došao u velikom milosrdju, hosana (to znači živio, slavaj) u visini!»

Za upomenu na taj događaj blagoslovljavu se na današnji neđelju maslinove grančice, a koljina ide narod na ophod. Pritom se pjeva:

Slava, čast i hvala, ti, Spasitejuju, Kralju, Kriste, Kom Hosana klicahu mala usta djece
Slava, čast i hvala, ti, Davidov svijetli!
Izraelov Kralj si ti, Davidov svijetli!
Što u ime Gospodnje dolazi nam pun milina.

Kad su kasnije oni, koji su slavili Isusa, došli pogubiti, da budu zatvoriti, poklonili su se i stisnuli u kut. Bilo je i takvih, koji su postali Isusovi protivnici te su zahitjavali njegovu smrt.

Sv. misa počinje našim ovim riječima: «Gospodine, ne udijuj pomoći svoje od mene, pohiti mi na obranu. Spasi me od usta lavskih... Bože, Bože moj, zašto me ostavljaš? Uzdišem i daleko je od mene, «spasenje moje, Gospodine»

U poslanici (Filipljanima) kaže nam sv. Pavao, da Isus «sain sebe ponizi postaviv poslušna do smrti, i to smrti na križu. Zato ga Bog uzvisi i dade mu ime, koje je nad svakim imenom, da se na Isusovo ime prigine svako koljeno onih, koji su na nebu, na zemlji i pod zemljom, i svaki jezik prizna, da je Gospodin Isus Krist u slavi Boga Oca»

Danas se čita is evanđelja muke Isusova (po Mateju). Isus se je krstovao, da na križu dade svoj život za spas ljudi. Otada je križ postao krišćanski simbol spasenja. Sveta ga Crkva slavi narocito u Velikom tjednu te mu pjeva:

Č dva divnog stonc sja, U kraljevskome grunuzu, Kom dana bi da dočite Toliko svete udove.

Na blaženim je rukama Tvoj svijeta cijenu nosilo, I vianja tijelo vagnuvalo, Sotoni plijen je otelo,

Oj zadržao, križu našu sva, U dane muke Gospodnje Umnoži milost dobrima I digm krvnju u grješnika.

Tobija i Sara

(PRIPOVIJEST IZ SV. PISMA)

(Svršetak)

V.

Zatim podo Tobija i Rafael k Raguelu, i on ih primi s veseljem.

Kad doznade, da mu je Tobija rođak i prijatelj sv. pade mu oko vrata, poljubih ga za suzama i pišući o vratu njegovu reče:

«Blagoslovljen da si, sine moj, jer si sin dobra i pravedit čovjeka»

Zaplakale su također njegova žena Ana i kći Sara.

Raguel je zapovjedio, da se pripravu gozba, te pozva obnucu, da sjednu za stol.

Ali Tobija mu reče: «Ja neću ovdje danas prije ni jesti ni piti, dok mi ne ispuniš molbu i dok mi ne obećaš, da ćeš mi dati svoj kćer Saru za ženu.»

Na ove riječi prestraši se Raguel. Mislio je na ono što se je dogodilo onaj sedmoćni muževa, koji su pristupili k njoj. Bojao se je, da bi se moglo i njemu tako dogoditi. Budući da je oklijevao te nije dao proucu nikakva odgovora, reče mu andeo:

«Ne boj se dati mu je, jer je baš tom bogobojaznom čovjeka određena tvoja kći za ženu; zato je drugi nije mogao imati.»

Tada reče Raguel:

«Sad više ne sumnjam u to, da je Bog dopustio, da mi je molbita i moje suze dođu pred lice njegovo, i vjerujem, da vas je zato doveo k meni, da se ona uda u svom rodu po zakonu Mojsijevu. I budi sigurno, da ću ti je dati.»

I uze desnicu svoje kćeri te je metnu u desnicu Tobiji i reče: «Bog Abrahainov, Bog Izakov i Bog Jakovijev neka bude s vama! On neka vas združi i neka ispunji svoju blagoslov na vama!»

Tada su uzeli papir te su napisali ženidbeni pogodni. Zatim su, zahvaljujući Bogu, održali gozbu.

Poslije večere uvedoše mladica k njoj. Tobija se opomenu andjelovih riječi i opomenu djevunju govoreći joj:

«Sara usaini Mi ćemo se danas, uzri i prekrosuta moliti Bogu. Ove tri noći družit ćemo se s Bogom. A poslije treće noći bit ćemo u svojoj ženidbi. Jer mi

sino djeca svetaca i ne smijemo se združiti kao pogani, koji ne poznaju Boga.»

Oni su zajedno ustali i molili se oboje skupa postojano, da im se dade zdravlje. Tobija reče:

«Gospodine, Bože otaca naših! Neka te blagoslovljavu otci i zemlja, more, izvori i rijeke i sve. Što si stvorio u njim! Ti si stvorio Adama od gljiva zemaljskoga i dao si mu Evu za pomoćnicu. Ti znaš, Gospodine, da ja svoje rođakinje ne uzeh za ženu od razbludu, nego od ljubavi k potomcima, koji će sve vjeki blagoslovljavati tvoje ime.»

Sara reče: «Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se i udijeli nam ošadovna dug život u zdravlju!»

Sutradan reče Raguel svojoj ženi, neka zgotovi radosnu gozbu i spremi hranu za put. Raguel je zaklinjao Tobiju, da ostane kod njega dva tjedna. Od svega svoga imanja dade Raguel Tobiji polovicu i načini pismo, da druga polovica pripadne Tobiji po njegovoj smrti.

Tobija ostane kod Raguela, a mjesto njega otide sam andeo Rafael k Gabelu u grad Rago po novac. Kad je došao onamo, dalo mu je obveznicu te je primio od njega sav novac. Oni je Rafael pripovijedio Gabelu o Tobiji, sinu Tobij-

inu, sve, što se je bilo dogodilo, te ga je povoo sa sobom na svadbu.

Kad je stupio u Izraelovu kuću, našao je Tobiju za stolom. Ovaj akoli i poljubih se. Gabel zaplaka, uze blagoslovljati Boga i reče:

«Neka te blagoslovi Bog Izraelov; jer si sin predobroga čovjeka, koji je pravedan, bogobojazan i dobrotvoran! Neka je blagoslovljena i žena tvoja i roditelji vaši! Neka biste vidjeli djecu svoju i unuke svoje do u tree i četvrtu koljeno! Potomci vaši neka budu blagoslovljeni od Boga Izraelova, koji kraljuje u sve vjeki!»

Svi rekoh: «Neka bude takote! Tada pristupioše gozbi. A održali su svadbu u strahu Gospodnjem.

Roditelji Tobijini su u sto briga za nj i mati njegova neprestano je plakala, jer se tako dugo nije vraćao.

Uto je Raguel govorio zetu svojemu: «Ostani još ovdje! Ja ti tvojemu ocu postavih ga, da si zdrav.»

Tobija mu odgovori: «Otač i mati sad broje dane, i duša je njihova u mukama.»

Kad se Tobija unatoč mnogim Raguelovim molbama nije do sklonosti, mu učini po volji, predaše mu na Saru i polovicu svega imanja. Tako ga ot-

Glavna skupština Književnog Društva sv. Mohora za Istru

Dne 25. veljače t. g. održala se u Pazinu, u sjedeništu, glavna skupština Književnog društva sv. Mohora za Istru.

Skupštini je otvorio društveni predsjednik veleb. gosp. Božo Milanović, koji vodi društvo od njegova početka sve do sada, već 23 godine. Pozdravivši članove dao je svoj predsjednički izvještaj, iz kojega doslovno ovaj izdvaže:

Književno društvo sv. Mohora za Istru osnovano je u teškim političkim prilikama pod Italijom početkom god. 1924. i to sa sjedeništem u Trstu, jer bilo kakvo kulturno sjedenište u Istri nije bilo moguće uslijed progona. Istranski su Hrvati bili tada novim državnim granicama posve odrezani od društva sv. Jeronima u Zagrebu.

Kad su Slovenci u Goricku obnovili svoju «Gorišku Mohorjevu družbu», dao je pred. naos. Josip Grašić, tada župnik u Bernu, poticaj da i Hrvati u Italiji osnuju svoju književnu družbu. U tu je svrhu napisao posebnu okružnicu, koju je u Trstu bila razmnožena i razasla na tajnaška policija kasnije učinila u Brestu župnika pok. Luki Halata, bila je otkrivena i ta okružnica, pa je radi nje mons. Grašić bio t. pogubljen da dospje u zatvor. On je rekao tajnašcima «visti- nosi». Ako me zatvorite, tripet do kao što su se već trpjeli i mnogi drugi hrvatski svećenici u Istri. — Poticaj za osnatak Hrv. književnog društva u Istri bio je veoma sniman, jer hrvatsko vodstvo u Trstu, koje je taj prijedlog imalo ostvariti, nije imalo tada na raspolaganje niti kulturnih radnika niti potrebnog novca, dapače se je borilo sa dugovima, učinjenima za izdavanje tjednika «Pucok Prijatelj» i «Istret. Ali poabvica kaže, da sreća prati hrabre ljude. Književno društvo sv. Mohora za Istru bilo je tada osnovano — i ono radi još i danas. Ono je zapravo nastavilo rad «Tiskovnog društva u Pazinu», kojemu je god. 1929. zbog obrane narodnih prava bila uništena tiskarna, tako da je «Istret» Prijatelj bio prenešen u Trst.

Sv. Mohor kao svetac nije bio u Istri nikada dovoljno poznat, ali da se u ime društva izvršilo ime sv. Jeronima ili sv. Ćirila i Metoda, bila bi kao tajnaška vlast odmah zabranila ili barom proglašila.

Već koncem god. 1924. imalo je «Društvo sv. Mohora za Istru» 2.000, a godinu dana kasnije 3.000 članova. Društvo je tiskalo tada knjige «Danice» (160 stranica) i još dvije knjige, a dvije manje knjige dobilo je na dar za sve članove od Društva sv. Jeronima u Zagrebu. I tako je hrvatski narod u Istri dobio svoj prvi «književni dar» od 5 knjiga uz ukupnu cijenu od 6—10 lira. Kasnije je Društvo sv. Mohora redovito izdavalo svake godine po 3 do 5 knjiga i razasli ih po Istri i istarskim otocima dakako uz mnoge poteškoće sve

do god. 1940. Onim tko je izdavao društvo biblijake katekizme, molitvenike i knjige za dječake i djevojčice. Nekoga su izdanja bila tako savršena, da hrvatski narod nije imao takvih (n. pr. «Pravna čitanaka», «Veterinarska čitanaka», «Kolačičić», «Božja objava», molitvenici «Oče, budi volja Tvoja» i «Oče naš» za djecu). Ukupno je razaslalo Društvo sv. Mohora u Istru pod Italijom oko 350.000 knjiga. Nitko nije mogao (objektivno) pisati porijez Istru pod Italijom, a da ne spomene djelovanje Društva sv. Mohora za Istru.

Tem društvo uspjelo je i u vrijeme rata (god. 1943.) tiskati četnaest izdanja molitvenika «Oče, budi volja Tvoja» (u 10.000 primjerkama), koje je bilo rasprodano a vrijeme od jedne godine. Prošle je godine bilo dotiskano potnaest, upotpunjeno i tehnički savršeno izdanje tog molitvenika. Svladano su voličke poteškoće glade veza, tako da će koncem ožujka ući to, toliko očekivano izdanje u narod. Sprema se i izdavanje malenog i jeftinog molitvenika «Oče naš».

Predsjednikov je izvještaj primljen sa odobravanjem na znanje. Zatim je tajnik gosp. Vladimir Srenčić izvjesio o društvenom odnosu prema nedavno uspostavljenu Hrvatskom književnom društvu sv. Ćirila i Metoda, u odobru kojega surađuju tri Istrana (predsjednik, tajnik i jedan član Društva sv. Mohora) i o zajedničkom izdanju «Danice» za god. 1947., koja se tuška na (tj. u 60.000 primjerkama i koja će biti gotova približno do mjesec dana.

Nato je bio odobren rad dosadnjeg odbora te je bio izabran novi odbor, u koji su ušle ove osobe:

Predsjednik i blagajnik: aveč. Božo Milanović.

Potpredsjednik: župnik Tomo Banko. Tajnik i uređnik: Vladimir Srenčić. Odbornici: veleb. egz. Leopold Jurca, Ivan Pavić, Srećko Štufanić, Makso Palon, Zvonimir Brunčić i Miroslav Bulešić.

Revizijski odbor: miroslav Vrdoljak, Antun Ćukarić i Josip Pavlišić.

Na koncu je bilo jednoglasno odlučeno, da se društveno ime promijeni u ime: «Istarsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda» (sa sjedeništem u Pazinu) i da društvo usvoji pravila Hrv. književnog društva sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu, primijenivši ih, u koliko bude potrebno, na istarske prilike. Tako će se još jače otkrivati jedinstvo obje države. Novo ime i nova pravila pot će se upotrebljavati, kad ih bude otkrila Narodna vlast.

PORUŠENJE CRKVE U ITALJI
Za vrijeme rata bilo je u Italiji poprimeno 608 crkava, a oštećeno 5.661. Popravili su ih ili ih još popravljaju 1.319. Za to popravke je dosada uloženo preko milijardu lira.

premi zdrava i vesela i reče: «Sveti anđeo Gospodnji neka bude na putu vašem i neka vas prati zdravel' Neka sve zdravo zateče kod vaših roditelja! Neka oči moje vide svu djecu, prije nego umre!»

Tada zagriše roditelji svoju kćer, pokušaje je i otpuštiti se s oponentom, da pošalje svekrvu i svekrvu, da ljubi svoja mala, da drži u stegi svoju beljad, da dobro upravlja kućom i sama da se viđa bez prijekora.

VI.

Kad se Tobija vrati sa ženom k svojim roditeljima, zagriše ga oni i stavioše oboje plakati od radosti. Tobija izlupiči odnove svoga oca od sljepoće liječkom, što mu ga je našao pratilac Rafael te je ispričevio svojim roditeljima sva dobročinstva, što mu je Bog učinio preko to četa, koji ga je vedio. Sedam dana slavili su svadbu i svi se sa radoval' velikom raščuću.

Kad su htjeli nagraditi pratilaca, očitovao im se pratilac Rafael kao anđeo te je išeznuo. Oni ga više ne videše. Tri sata ležali su na licu svojem u blagoslovljaju svu Bogu. Onda se digoše i pripovijedali su sva divna djela njegova.

VII.

Stari Tobija provede svoj ostali život u veselju. S dobrim napretkom u Istru

Sastanak hrvatskih istarskih svećenika

«Zbor svećenika sv. Pavla za Istru» pretrpio je za svoje članove dne 25. veljače t. g. sastanak u Pazinu. Zbog slabog vremena i duobrihričkih poslova skupiti mogli su doći, ali ipak se ih je nakupilo preko tridesetak.

Sastanak je otvorio predsjednik župnik Banko molitvom i ngovorom, u kojem je spomenuo proobraćenje sv. Pavla, koji je od tvrdokornog židovskog ekskluzivista postao velikodušni pristaša crkvenog univerzalizama.

Zatim je tajnik «Zborca», zjemenišni profesor i podravatelj Miroslav Bulešić, pročitao iscrpni izvještaj (stapnik) o zadnjim skupštini.

Nato su društveni predsjednik i glavni uređnik našeg lista, g. Božo Milanović, izvijestili članove o crkveno-političkim prilikama istarskog svećenstva, o odlasku ogromne većine talijanskih svećenika, reformnika i biskupa iz Istre, i o problemima, koji u vezi s time nastaju za hrvatsko istarsko svećenstvo. Obzirom na to, što je potpisana mirovna pogodba sa Italijom i što su velelele male čitavoj Istri priznate time narodno oslobođenje i priključenje Jugoslaviji i Hrvatskoj, odlučeno je jednoglasno, da se u ime hrvatskog svećenstva u

letu i znak zadovoljstva i zahvale za oslobođenje pošalju brošuravi prodrav: naršalu Titi i hrv. ministru predsjedniku dr. Vladimiru Bakariću, također ministru mons. Svetozaru Ritigu izraziti su skupljeni svećenici pozdrav i zahvalu za njegov rad u korist Istre i istarskog svećenstva.

Predsjednik «Zborca» pozvao je svećenike, da upotpune svoje podatke o crkvenom i župničkom zenstvu, jer su odboru potrebne uložene na zaključke Oblasne skupštine u ugovornoj reformi u Istri. Ispravljalo se je također o nabavi vjernih svećena, o tiskanju sličica za raznuo ispovjed, o uveđenju svećenog obreda (zahleto) kod vjenčanja, običajnog u Hrvatskoj, o svilenjskoj poobnosti o redovničkom kućama, tiskanica za župe urede itd.

Tajnik je obavijestio prisutne, da su dosada učinjena u «Zborcu» 62 istarska svećenika, te je razdijelio članovima knjižice, koje služe kao potvrda o upisu te sadržavaju tiskana društvena pravila.

Svi su prisutni svećenici uvjidelj veliku korist i potrebu društvenih sastanaka te su se razišli sa zadovoljstvom.

Frizinjski spomenici i sv. Ćiril i Metod

U knjižnici u Münchenu (u Bavarškoj) čuva se rukopis sa 169 stranica na pergamentu. Veći dio tog rukopisa pisan je latinskim jezikom, ali rukopis sadržaje također tri slovenska teksta, radi kojih je taj rukopis postao znamenit za Slovence, ali i za Slavene uopće. Ona tri slovenska teksta poznata su pod imenom «Frizinjski spomenici». Frising, u starini Frisingen, je grad u Bavarškoj, gdje se čuvao spomenuti rukopis do 1803. god. kao vlasništvo katedrale toga grada. Taj je rukopis pronašao njemački učenjak Schürer. Sudržaje je cijelog rukopisa liturgijsko-homiletički. Prvi slovenski tekst sadržaje opća formula za ispovjed, drugi tekst pozir na pokoru i ispovjed, a treći sadržaje također formulu za ispovjed. Ti slovenski tekstovi potječu iz konca 10. odnosno početka 11. stoljeća. Frizinjski spomenici nisu izvorni spomenici, već prepisi spomenika, koji su se izgubili.

Postoji li kakva veza među tim slovenskim spomenicima i starim staroslavenskim obrednim knjigama, koje su upotrebljavali sv. Ćiril i Metod? Slovenski slavisti dr. Rancov veći, da ne postoji nikakva veza između tih spomenika i obrednih knjiga sv. Ćirila i Metoda. Nu slovenski sveučilišni profesor svećenik dr. Grivec, koji proučava stari slavensku liturgiju, tvrdi, da bez sv. Ćirila i Metoda ne bi nikada nastali frizinjski spomenici. Dr. Grivec oslanja se naročito na istraživanja znamenitih slavista Jagića i Vondraka. Tim spomenicima bavi se i Rus Isačenko, profesor na slovenskom sveučilištu u Bratislavi, u knjizi, koju je 1933. god. izdala slovačka akademija znanosti.

Ako je ispravno mišljenje dra Griveca, da su frizinjski spomenici, u najstariji spomenici slovenskog jezika, nastali pod očitim utplivom sv. Ćirila i Metoda, onda i iz te okolnosti vidimo, kako su sv. Ćiril i Metod zaslužni ne samo za crkveni, već u opće i za kulturni razvitak Slavena u Srednjoj Evropi.

PREDSEDNIK ČEHOSLOVAČKE ZA MORALNI PREPOROD OMLADINE

U svojoj božićnoj poslanici govorio je predsjednik Čehoslovačke Republike dr. Eduard Beneš na radiu o moralnoj pokvarenosti današnje omladine. Rekao je među inim, da se među omladinom republike javljaju pojedinci, koji su čudoredno pokvareni te okružuju svoju okolinu. Ti su mladići neobudani, nemaju discipline, lijeni su, odani su alkoholu, ruše pravilne i zdrave odnose istaknuo je dr. Beneš — šaljuju se u sve narodne slojeve i guraju se na sva mjesta. Na te zle pojave — veli gosp. predsjednik — moramo paziti i cijeli narod mora pomagati pri čišćenju privatnoga i javnoga života. Sav je narod uzajamno odgovoran za mladeže. Za to joj moraju stariji dati dobar primjer, a ujedno treba idealne težnje omladine razumijeti, promicati i pojam usmjeriti.

REDOVNIK O. DUNN ZA RAZDIUBU DOBITKA

O. Rikard R. Dunn predložio je, da se radnicima plaća stanoviti postotak godišnjeg dobitka, mjesto da im se povisuju plaće. O. Dunn je poznati pionir kreditnih saveza i zaštitnog pokreta. Prijedlog, da se radnicima plaća dio godišnjeg dobitka, stavio je O. Dunn prigodom strajka u poznatoj američkoj tvornici pišanih strojeva Royal, i to kao jedino i najpravednije sredstvo, da se udovolji zahtjevima radnika.

To sredstvo — veli O. Dunn — koje sličiti razdiobi dobitka kod zadruga, značilo bi razdiobu bogatstva. On je nadalje naglasio, da sindikalni savezi ne mogu tražiti, da se povise plaće, dok se na koncu godine ne ustanovi dobi-

venskim obrednim knjigama, koje su upotrebljavali sv. Ćiril i Metod? Slovenski slavisti dr. Rancov veći, da ne postoji nikakva veza između tih spomenika i obrednih knjiga sv. Ćirila i Metoda. Nu slovenski sveučilišni profesor svećenik dr. Grivec, koji proučava stari slavensku liturgiju, tvrdi, da bez sv. Ćirila i Metoda ne bi nikada nastali frizinjski spomenici. Dr. Grivec oslanja se naročito na istraživanja znamenitih slavista Jagića i Vondraka. Tim spomenicima bavi se i Rus Isačenko, profesor na slovenskom sveučilištu u Bratislavi, u knjizi, koju je 1933. god. izdala slovačka akademija znanosti.

Ako je ispravno mišljenje dra Griveca, da su frizinjski spomenici, u najstariji spomenici slovenskog jezika, nastali pod očitim utplivom sv. Ćirila i Metoda, onda i iz te okolnosti vidimo, kako su sv. Ćiril i Metod zaslužni ne samo za crkveni, već u opće i za kulturni razvitak Slavena u Srednjoj Evropi.

POSLEDICE RAZVODA BRAKA

U Americi raste sve više broj razvedenih brakova. God. 1940. bilo su 284.000 razvoda brakova. God. 1945. postokio je taj broj na 502.000. Nema-mo službenih podataka za god. 1946., ali znađe se već sada, da je broj razvedenih brakova u toj godini još veći. Zakonodavci su raznih država većma zabrinuti radi tako velikoga broja razvoda, te traže sredstva, kojima bi sprječili širenje tog velikog društvenog zla.

U Južnoj Karolini, gdje nije postojali propisi, koji bi uređivali razvod braka, parlament je odobrio načrt, prema kojemu je razvod dopušten samo u nekoliko slučajeva. U Wisconsinu namjeravaju razvedenim roditeljima, koji imaju punoljetnu djecu, zabraniti spolno vjenčanje. U Pensilvaniji nisu proglašiti ništavnim brak onih, koji su bili razvedeni u kojoj drugoj državi Sjedinjenih Država. Negdje su dapače predložili, da se ukine mogućnost razvoda braka.

Iz toga se vidi, kako tešku brigu zadaje državnici razvod braka. To je posve razumljivo, ako pomislimo, kako se razvedom unistavaju bezbrojne obitelji. Život dokazuje, kako je obiljna opomena evanđelja: «Što je Bog združio, neka čovjek ne razdiružuje!»

Iz katoličkog života

RAZNE VIJESTI

VELIKO ŠVICARSKO HODOVAŠE
poći će u svibnju ove god. u Rim. Dne 15. svibnja naime bit će proglašen svedom u bazilici Sv. Petra švicarski narodni junak Nikola de Fleur.

KATOLICI U ŠKOTSKOJ
U Škotskoj imade oko 659.000 katolika. Posljednje godine povećao se broj katolika na oko 7000 osoba. Pred 25 godina bilo je u toj zemlji tek oko 11.000 katolika sa manje od 350 svećenika. Dmas ima u Škotskoj preko 700 katoličkih svećenika.

VJERSKE SVETAČNICE U MEHIKU
Prigodom 200-godišnjice posvete Mehika Blaženoj Djevičici u Guadalupi održale su se svečane vjerske ceremonije u bazilici Guadalupe. Iz osam biskupija došlo je bezbroj vjernika, da obnove svoju povesutu Presvetoj Djevičici.

KATOLICI U ENGLJSKOJ
Prema najnovijim podacima ima u Engleskoj i u Walesu 2.443.600 katolika. Broj se je katolika u god. 1946. prema 1945. povećao za 50.617.

34. SOCIJALNI TJEDAN U FRANCUSKOJ
održat će se u Parizu od 28. srpnja do 2. kolovoza ove godine. Predmet rasprava

ljanja bit će: Socijalni katolicizam prema današnjem velikim strujama. Ispitat će se odnošaj katolicizma prema maksizamima, fašizmu i neoliberalizmu.

KATOLICI U DANSKOJ
Apostolski vikar u Danskoj, Msgr. Suhr, opisuje stanje svojih vjernika pa veli, da je broj katolika poskočio od 20 na 70 tisuća, i to u nekoliko godina unajedne svoje raznih bijegunaca. Msgr. Suhr veli, da se je moglo barem djelomično zadovoljiti materijalnim potrebama bijegunaca, ali ne duševnim. Među ostalim manjkatu i devocionalija, t. j. krunice, molitvenici i t. d.

MUSLIMANI STUJU SV. MALU TEREZIJU
Iz Kaira (u Egiptu) javljaju, da mnogi muslimani svaki dan čitaju, da katolici svrše svoje pobožnosti u svetilištu sv. Male Terezije, a onda sami idu u crkvu, da se mole Malome cvijetu iz Lisieuxa. Ne zna se, kako je nastala ta ljubav prema Malome Cvijetu, ali kaže, da je započela, kad je na zagor sv. Terezije odzdravila žem nekog odličnog muslimana.

ZNAČAJNA SVETAČNOST U PARIZU
Nakon krinskog rata osnovao je kardinal Lavigerie god. 1856. štad za katolice, da potpomogne katoličke misije na Balkanu i bližnjem Istoku. Glavni je svrha tomo radu nastojanje, da se nesjedivima braća opet vrate katoličkoj Crkvi. Svake godine na dan zaštitnička roga rada sv. Ivana Zlatoustog čita se u Parizu u crkvi sv. Mandeljeve sv. misa po jednom od istočnih obreda. Ove godine čitala se je sv. misa po vama starom obredu, koji prije do vremena sv. Jakova apostola, prvog biskupa joruzalemskoga. Taj obred ima nešto posebno. Vriši se u arapskom jeziku, samo se kod kanona i pretvorbe upotrebljava aramejski jezik, to jest jezik kojim je govorio Isus.

NOVI GENERAL MANJE BRACJE
Generalni defintorni reda Manje Bracje izabrao je jednoglavno generalnim prokuratorom reda O. Matijin Fausta iz Sjedinjenih Država Amerike.

NOVI ZAVJET I PSALMI U KINESKOM JEZIKU
U god. 1944. pobrinula se je kineska vlada, da se Novi Zavjet sv. Pisma i psalmi prevedu na kineski jezik. Ba u to vrijeme nalazila se je Kina u vama teškom položaju radi ratnih događaja. Mnogi su čak mislili, da će Kina biti poražena. No uza sve to bila je posebnena briga također prevodu svih knjigara. Rad oko prijevoda bio je poverjen dru. Ivanu C. H. Wu, sadašnjem glavnom kineskom kod Sv. Stolice. Dr. Wu nastao je kršćanin — metodist — god. 1917., a katolikom god. 1937. On je bio i podpredsjednik komisije za sastav novog kineskog ustava, koji je bio nedavno prihvaćen. Za prijevod Novog Zavjeta i psalama trebalo je preko 200.000 kineskih govornika. No prijevod je bio dovršen, tek je 13. listopada 1944. bio predan predsjedniku republike, i to baš na njegov rođendan.

STOGODIŠNJICA BALMESA
U Vichu (u Španiji) proslavit će se 50. godine stogodišnjice smrti poznatog španjolskog filozofa Jakova Balmesa. Tom prigodom održat će se i međunarodni kongres za filozofiju u počast besmrtnom piscu djela «El Criticris» (Kriteriji).

OBRAĆENJE ŽIDOVA
Dne 13. veljače ove god. krenuše je biskup Bernandini te u kardinalu u Lipariju (Italija) mladica Paola Pava, koji se je rodio u Sarajevu. Obred je bio izvršen u prisutnosti kanonika i velikoga broja naroda. Nakon što je Pava bio također krizman, bila je pričinjena sv. misa, pod kojom je novi obraćenik potpisao sv. pričet. Sada će Pava nastaviti svoje pravne nauke.

POLJSKI KATOLIKI AKADEMIČARI
imali su za vrijeme rata potajne organizacije. Sada javno rade u duhu kršćanske aktivnosti. Imaju također svoje glasilo «Tygodnik Warszawski» (Varšavski tjednik).

Istarski narodni junak. Na prijedlog predsjednika vlade F. N. B. Jugoslavije odlikovao je predsjednik Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije Joakima Rakovca iz Baderne za osvjeđenata herojska djela na bojnopolju najvećim odlikovanjem — ordenom narodnog heroja. Istarski seljak Joakim Rakovac pao je pred devlje godine kao junak u borbi s njemačkim okupatorom u selu Korenčima blizu Kufanara.

Sabor NR Hrvatske sastao se je dne 10. ožujka na prvo vanredno zasjedanje.

Komisija za razgraničenje između Jugoslavije i Italije. U Trstu su se sastali predstavnici Sovjetskoga Saveza, Velike Britanije, Sjedinjenih Država i Francuske radi određenja privremene granice između Jugoslavije i Italije. S tom će komisijom surađivati jugoslavenska i talijanska delegacija, koje su također u Trstu. Komisija četiriju velikih sila davat će samo savjete jugoslavenskoj i talijanskoj delegaciji.

Korunski Sloveni sa svojim velikim zalaganjima odbijeno traže, da budu prikličen i rad u Jugoslaviju.

I Trsta imadu dokora otijeli engleske okupacione snage. S time u vezu prešli su izlaziti listovi «Glas zavrnikov» i «Giornale alleato», koje je izdavalu Okupaciona vojna uprava. Engjezi polagano napuštaju pojedine urede i položaje u gradu.

Radovi na izgradnji riječke luke, koja je u ratu bila teško oštećena, lijepe napreduju. Mnogo toga je već uređeno, a dovršenjem predviđenih radova, što će uslijediti vjerojatno tokom ove godine, omogućit će se pristajanje velikih prekooceanskih brodova u luku.

U Bujama održala se u nedjelju dne 2. ožujka povodom provedbe agrarne reforme veličanstvena narodna proslava, kojoj je prisustvovalo preko 10 tisuća bivših kolona i seljaka iz čitave Bujstine. Kolonima i siromasnim seljacima podijeljeno je preko 7 tisuća hektara veleposjedničke zemlje.

Glasoviti ruski učenjak Nikolaj Vasiljevič Čerin uspio je usgoditi tako zvanu «prijelaznu pšenicu». On je tu novu biljku kod križanja jedne vrste prike (pšenice) i pšenice. Pšenica je trajna zelen, to jest višegodišnja i izvanredno plodna biljka. Ona kao korov istine i uguši druge biljke. Ne smetaju joj ni suša, ni žega niti ostra zima. Dok pšenice i ostale žitarice lako podležuju oboljavanju, pšenica je prema snjetiji i

SIMBOLIKI OBRED NA MONTEKASINU

Dne 15. veljače ove godine bila je treća godišnjica, otkada je bila porušenata znamenata benediktinska opatija na Monte Kasinu u Italiji. Taj su dan na Montekasinu počeli saditi masline, da obnovu pješničku imnu, koja je bila uništenata usljed rata. Prve biljke blagoslovljeno je opat O. Hledefon Rea.

NOVA KATOLIKA SVEUCILIŠTA

Katolike sveučilište osnovali su u San Paulu u Braziliji. Sveučilište je slobodno i jednakopravno. Ima više instituta (zavoda), koji su bogato opremljeni.

I u Mađarskoj su otvoreni nova katolička sveučilišta, i to u Egeru. Ondje je već dva stoljeća bila katolička pravna akademija, kojoj su dodani još bogoslovni, filozofski i gospodarski fakultet. Rektor sveučilišta bit će ondješnji nadbiskup. Troškove za održavanje sveučilišta pokrivat će dobrovoljnim prinosima vjernika. Te će prinose sakupljati svake godine na dan Eozegrisnog Zateća.

ZANIMIVA POKUDA REDOVNIKA

O. Miguel Girardo dao je potčaj za osnutak oko stotine škola za gojenje precrasnog cvijeta, orideja. O. Miguel djeluje u kolombijskom gradu Medellin, koji će postati glavni gradom cvijeta orhideja. Orhideje u Medellinu su vrlo lijepe. Osim toga naraste ih toliko, da ih ima na desetine tisuća u svakom vrtu. To se cvijeće skupe plaća u drugim krajevima. Zate je O. Miguel potaknuo svoje sugrađane, da sude orhideje u što većem broju, da ih mogu dobro unovčiti i tako podignuti svoje blagostanje.

ostalim nametnicima tako otporna, da je nije moglo zaraziti ni na umjetno način. Križanje, dakle, izg otporno, rodno i višegodišnje kao i s ostalim živim vama korisnim štitarskima drebio je Čicin nakon osamgodišnjeg ustrajnog rada tu novu višegodišnju pšenicu. To znači, da će se od jedne pšenice te pšenice moći ljetina sabirati 8 do 4 godine po redu. Na taj način uštedit će se velike količine sjemena i radna snaga, koje su potrebne za doznajanje svakogodišnje oranje i slijanje. To je nova pšenica bujnog rasta, neobično je rodna (ima do 30 zrna u jednom klamu) i vama je otporna.

U sjevernim i sredinjm dijelovima Sovjetskoga Saveza daje tu višegodišnja pšenica dvije žetve u godini; jednu žetvu za zrno, a drugu za krmu. U južnim krajevima daje dvije žetve za zrno, a jednu za krmu. Zanimivo je, da je slama te pšenice za hranu stoje dobra kao najbolje sijeno. Ova višegodišnja pšenica ima još jednu dobru svojstvo. Radi bujnog biljanja i izbija pod zemljom ona oslobađa zemlju od korova. Uza nju uguši se sav korov i njiva se očisti od svih neugodnih prilatica koluturnih biljki.

Između Čehoslovačke i Bugarske vode se u Pragu trgovački pregovori.

Ugovor o savezu zaključen je između Čehoslovačke i Poljske.

Pregovori o izmjeni stanovništva započeli su 2. ožujka u Pragu između Čehoslovačke i Mađarske.

Izraelje Nijemaca iz Čehoslovačke, koji su još ostali onlje, nastavit će se i završiti ovog proljeća. Tako je izjavio novinarima ministar unutarnjih poslova Vavav Noek.

Američki predsjednik Truman podnio je amtu za odobrenje mirovne ugovore s Italijom, Rumunjskom, Bugarskom i Mađarskom.

U Rimu se vodi proces protiv ubica bivšeg socijalističkog narodnog zastupnika i velikog protivnika fašizma Matteottija. U vezi se prob žaba koju, te će skorih dana biti izrečena osuda.

Stanovnici grada Falkenova u Čehoslovačkoj morat će se iseliti, jer je ustanovljeno, da se pod gradom nalaze bogata ležišta drvenor ugljena u vrijednosti od 700 milijarda čehoslovačkih kruna. Ta su ležišta tako blizu površini, da se pod gradsko područje nikako ne mogu položiti mine. Grad je prije rata imao 11 tisuća stanovnika.

U Vipavskoj dolini nastala je pred nekoliko dana ve za povrat. U ve ondješnji narod odavno ne pamti. Riječka Vipava nabujala je uslijed jakih kiša i poplavila veliki dio polja u Vipavskoj dolini i u okolici Gorice.

U Poreču osnovana je ribarska zadruga, u koju se uveliko 36 članova. Za druga ima dvije motore labe, dvije mreže plivačice, oko 500 mreža stajača, 20 malih čamaca i mnogo ostalog materijala potrebnog za ribarenje.

Stanko Etna na Siciliji čvio je i vaon rikati lavu, koja se polagano spušta u nizinu. Lava je već uništila neke župe.

Banda krijumčara bečera, kojoj je na čelu bivši Mussolinijev ministar saobraćaja Nino Hort-Venturi, otkrivena je u Rimu. Preko 15 raznih trgovačkih tvrtki ta je banda prokrijumčarila više od 4.800 tona bečera.

U okolici Tokija, glavnog grada Japana, izvešio je vlak iz vrabine. U nesreći stradalo je životom 170 osoba, dok je 300 njih teško ranjeno.

Njemački tribunal u Nürnbergu osudio je Franca von Papena, H'lerovog diplomatu, na osam godina prisilnog rada i zapljenu imetka. Papan ima 67 godina.

ZA FOND LISTA «GORE SRCA»
darovala je Ana Marija Simunić iz Duge kod Sušaka Din. 40.—

DARIVO HRVATSKOM SJEMENISTU U PAZINU
Gđa Manilović iz Pule darovala je u počast uspomeno blagopokojnog svećenika Ratimira Belčića Lira 600.— N. Trošt iz Starog Pazina Lira 100.—

DOPISI

IZ KANFANARA
Odlazak župnika

Dne 23. veljače ove godine oprostio se je veliki Miroslav Bušetić od svojeg puika pozvan od počelavara na mjesto podpravatelja i profesora u Biskupskom sjemeništu u Pazinu. Ljudi su, usprkos nekog vremena, nagradili u velikom broju u crkvu, da čita zadnu propovijed svojega župnika, nakon što je bila untro kod prve sv. mise zajednička sv. pričet.

Veliki Bušetić je u kratkim potezima predložio stanje župe u prošlosti i sadašnjosti. Sjeto je narod na lijepe i važne blagde, u kojima se u množstvu ratu u crkvu, zatim na sv. misije, na prvu sv. pričet, koji je prihvaćen preko 200 djece, na sv. krizmu, na liturgije misačne svemiri i ipani 1946. god. Zahvalio je svima na svemu, pozdravio je prisutne uz spasonosne krišćanske savjete, a među tima u prvom redu sv. pričet i pobožnost Mariji Božici «Omoj Isusu u sv. Sakramentu i Onoj Gospi, kojima se bi budete molili, i ja ću se moliti! U njima čemo biti združeni!»

Ljudi, koji su bili kod sv. mise, pratili u očetin govorenim riječi svetlog dostojnog pastira i je ču ni riječi ostati uštinete u srcima. A i po svima je u svima ostalo uzbuđenje, a naročito u mladim dušama druge, mladica i djevočica. Rasplakla se je i stara i mlada. Onaj su dan nazvali župljani zaslanom danom, jer su ostali bez pastira. Ali let će poskrbljeno i za njih!

IZ SV. IVANCA NAD RAŠOM
Smrt crkvenog starješine — Vjenčanja — Ući mlade mise

Imao je zbarba Jozef Roce, naš dobar crkveni službenik, vriednu pjevač i uzorni katolički Otačin sv. sakramentima, koje je vodio po potpunom savjetu i sećenju pobožnačkoga predaja je svojim plemenitu dušu Bogu. Svi smo ga cijenili, zate smo u velikom broju došli na njegov pogreb, iako nije bilo lijepo vrijeme. Njegova će uspomena tražiti ostati u nama. Nastaot ćemo ga slijediti u kreposnom životu, da si i ni zavjerdimo sretnu smrt, kod buđe stela naša ura. Draicom pokojnika duša Bogu otiče, a rastuženja obitelji kršćanskoga otiču.

U novoli i prošlog godini imali smo množestvo vjenčanja. Zaručnici smo pratili u velikom broju k oltaru te smo se veselili s njima.

Svi se oduševljeno sretomuz da što lijepe otabistimo našeg mladoinca veliki Andeola Grabušica. Na Mali Vazam moždat će on ovdie u svojem rodnom mjestu svoju prvu svečanu sv. Misu. To će biti za našu župu velik događaj, jer se nitko u sv. Ivanu ne steća mlade mise.

Imdnštvo i uprava u Pazinu (Istra) — Pisma, rukopili i neraspredani brojevi šalju se na naslov: «Gore Srca» Pazin (Istra). — Pretplatnici i povjerenici iz Istre i Juljske Krajine šalju novac na naslov: Uprava «Gore Srca». — Pazin (Istra) ili tekom broj 45-401 na pošt. tek. račun o Rijeci na naslov: «Književno društvo Sv. Mohora za Istru» Pazin. — Pretplatnici iz Jugoslavije šalju preplatu na naslov: Hrvatsko književno društvo sv. Cirila i Metoda — Zagreb. — Tre kraja Tomislava 23 i to čekom br. 40-704218. — Izlazi dozvolom Vojne uprave J. A. u Opatiji. — Uredjuje Urednički odbor — Glavni i odgovorni urednik: svećenik Božo Milanović — Tiska se u tiskari Narodne tiskarnice, Rijeka ul. Ciotta 19.